

2010-01-22

YTTRANDE

Till
Samhällsbyggnadskontoret – Plan
Södertälje kommun
151 89 Södertälje
E-post: sbk.plan@sodertalje.se

Program för Hamnskär 1:1, Överenhörna, Enhörna kommun del i Södertälje (Dnr 2009-00025-214)

Naturskyddsföreningen i Södertälje ber härmed att få lämna följande synpunkter på rubricerade samrådsförslag.

Sammanfattning

Ny bebyggelse och verksamhet på Hamnskär kommer att starkt förändra karaktären på en avsevärd del av ön och påverka allmänhetens tillgång till denna. Oavsett ändamålet säger vi därför nej till ny bebyggelse och verksamhet på Hamnskär.

Bakgrunden till vår bedömning är att Hamnskär ingår i ett område av riksintresse för friluftslivet, att delar av ön är Natura 2000-skyddad, att fornlämningar är frekventa och att bebyggelse och föreslagen verksamhet kommer att påverka miljön negativt.

Om bebyggelse och verksamhet trots detta beslutas finns det som vi ser det bara ett alternativ, nämligen att bebyggelsen dels förläggs i närhet till befintlig bebyggelse utan att inkräkta på Natura 2000-områdena, dels sker i form av radhus eller annan form som innebär att den är destinerad för just utbildningsverksamhet och vårdboende och inte i framtiden kan komma att omvandlas till t ex fritidsboende. Som en ytterligare garanti mot att framtida fritidsboende inte ska komma till stånd ska detta också sättas upp som villkor i vederbörliga avtal med kommun och arrendegivare.

Anläggandet av en linfärja, något som vi till vår förvåning erfarit redan har påbörjats, är inte motiverat.

Synpunkter i detalj och motiveringar

Friluftsliv och rekreation

Södertälje kommun har en fantastisk resurs i form av den nästan helt obodda och exploaterade Ridöskärgården, vari Hamnskär ingår. Den är därmed fortfarande ett Eldorado för allmänheten och friluftsliv och något som det gäller att värna. Södertälje kommuns översiktsplan 2004 utpekar det följdriktligen som ett viktigt område just vad gäller grönstruktur och rekreation; ett område som så långt möjligt ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan påverka områdets karaktär.

En exploatering enligt förslaget kommer att starkt påverka allmänhetens tillgång till Hamnskär.

Natura 2000-område

Delar av Hamnskär utgör ett Natura 2000-område, för vilket Länsstyrelsen i Stockholms Län bevarandeplan 511-2005-071418 (2007-02-05) anger som hotbild bland annat exploatering i olika former.

Planförslaget innefattar vägar som på flera ställen anläggs rakt genom dessa Natura 2000-områden. Det är inte lämpligt. Bevarandeplanen för det aktuella område anger för övrigt som relevanta hotbilder just ”markberedning, diktning och plantering” och ”exploatering för samhällsbyggande i olika former”. Överlag bör ev. ny bebyggelse förläggas så att behovet av vägar minimeras.

Fornlämningar

Förutom beskrivningen i bevarandeplanen har vi genom kontakter med Enhörna hembygdsförening fått en inblick i hur rik på fornlämningar som Hamnskär är. Risken att en eventuell bebyggelse förläggs där sådana finns är därmed mycket stor. Det synes som om just den föreslagna placeringen av byggnaderna är synnerligen olämplig eftersom den är förlagd precis där strandlinjen för en skyddad vik har varit belägen, kanske med brygganläggningar med mera – dvs områden av stort intresse för kommande arkeologiska utgrävningar.

Linfärja?

Transporter till och från ön sker idag dels från den norra viken, dels från en liten udde på öns SV del, där också en brygga är anlagd. En väg förbinder denna sistnämnda landningsplats med befintlig bebyggelse och verksamhet.

Det föreslås nu en linjefärja mellan Horns udde och denna udde. Vi har till vår förvåning erfarit att arbeten med en sådan linjefärja redan synes ha påbörjats. Ett sådant förfarande är naturligtvis oacceptabelt. Oberoende av hur det egentligen förhåller sig, och om en exploatering kommer till stånd eller ej, säger vi nej till en linjefärja. I relation till nyttan för arrendatorn anser vi dess påverkan på friluftslivet inte motiverad .

Energiförsörjning, miljöanpassat byggande, ekologi mm

Planförslaget anger att vindkraft planeras, något som förvånar. Det finns ingen lämplig lokalisering för sådan, om man nu inte tänker sig antingen en mycket högt och stort torn, minst en storlek det som finns på Oaxen, eller en placering på öns N-NV del, i vilket fall en relativt stor avverkning av skog måste ske. Möjligheterna att få en sådan anläggning lönsam är ändå minimal och dess påverkan på miljön – visuellt eller vad gäller markåverkan – kommer i vilket fall som helt att vara mycket större än de ekonomiska eller andra förtjänsterna. .

Ändamål

Det finns tveksamheter angående det långsiktiga i den beskrivna verksamheten. Konkurrensen inom vårdområdet är hård, samtidigt som det sker nedskärningar inom vårdområdet. Därför finns det inga garantier för att de investeringar som görs kommer att kunna motiveras enbart eller delvis med sådan verksamhet. Det förefinns därmed en uppenbar risk för att en ansökan om annan verksamhet inom en inte alltför avlägsen framtid kommer att inlämnas – på det att byggnaderna inte ska förfalla och investeringen vara bortkastad. Det finns en stor risk att verksamheten i detta fall omvandlas till

uthyrning för fritidsboende eller rentav försäljning av byggnaderna för fritidsändamål. Detta kommer naturligtvis att än mer påverka öns karaktär.

Det är därmed fundamentalt att inför ett eventuellt godkännande, vilket vi alltså motsätter oss, endast acceptera att byggnaderna dels lokaliseras till i omedelbar närhet till befintlig bebyggelse, dels utformas så att de inte kan nyttjas för annat än den typ av verksamhet som ansökan gäller. Det senare uppnås t ex genom att inte bygga fristående småhus utan istället samla bostäderna i t ex radhus. Därtill ska ett godkännande villkoras med att verksamheten utgörs av den föreslagna. T ex ska fritidsboende inte vara möjligt .

Vår kontaktperson i detta ärende är Lars Klasén, tel 08-55019570, 073-5638001, mail lars.klasen@telia.com

Södertälje den 22 januari 2010

Naturskyddsföreningen i Södertälje

Kristoffer Renberg
v. ordförande
070-0440880, kristoffer.renberg@naturskyddsforeningen.se